

Bechukotai - Counting Adulthood

Rabbanit Leah Sarna | Drisha Institute for Jewish Education | 5784

I. The Torah Thinks It's Twenty

1. Leviticus 27:1-8

וַיְדַבֵּר ה' אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אִישׁ כִּי יִפְלֵא גְדֵר בְּעַרְפֹּתָהּ נִפְשׁוֹתָ לָהּ: וְהָיָה עַרְפֹּתָהּ הַזֶּכֶר מִבְּנֵי עֶשְׂרִים שָׁנָה וְעַד בְּנֵי־שִׁשִּׁים שָׁנָה וְהָיָה עַרְפֹּתָהּ חֲמִשִּׁים שֶׁקֶל כֶּסֶף בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ: וְאִם־נְקִיבָהּ הִיא וְהָיָה עַרְפֹּתָהּ שְׁלֹשִׁים שֶׁקֶל: וְאִם מִבְּנֵי־חֲמִשׁ שָׁנִים וְעַד בְּנֵי־עֶשְׂרִים שָׁנָה וְהָיָה עַרְפֹּתָהּ הַזֶּכֶר עֶשְׂרִים שֶׁקֶל וְלְנְקִיבָהּ עֶשְׂרֵת שֶׁקֶלִים: וְאִם מִבְּנֵי־חֹדֶשׁ וְעַד בְּנֵי־חֲמִשׁ שָׁנִים וְהָיָה עַרְפֹּתָהּ הַזֶּכֶר חֲמִשָּׁה שֶׁקֶלִים כֶּסֶף וְלְנְקִיבָהּ עַרְפֹּתָהּ שְׁלֹשֶׁת שֶׁקֶלִים כֶּסֶף: וְאִם מִבְּנֵי־שִׁשִּׁים שָׁנָה וְיִמְעָלָהּ אִם־זָכָר וְהָיָה עַרְפֹּתָהּ חֲמִשָּׁה עָשָׂר שֶׁקֶל וְלְנְקִיבָהּ עֶשְׂרֵה שֶׁקֶלִים: וְאִם־יָמָּה הוּא מִצֶּרֶף וְהָיָה מִצֶּרֶף וְהָיָה לְפָנָיִם הַכֹּהֵן וְהָעֹרֵיף אֹתוֹ הַכֹּהֵן עַל־פִּי אֲשֶׁר תִּשְׁיֵג יַד הַנֹּדֵר יַעֲרִיבֶנּוּ הַכֹּהֵן: {ס}

ויקרא כ"ז:א-ה'

וַיְדַבֵּר ה' אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אִישׁ כִּי יִפְלֵא גְדֵר בְּעַרְפֹּתָהּ נִפְשׁוֹתָ לָהּ: וְהָיָה עַרְפֹּתָהּ הַזֶּכֶר מִבְּנֵי עֶשְׂרִים שָׁנָה וְעַד בְּנֵי־שִׁשִּׁים שָׁנָה וְהָיָה עַרְפֹּתָהּ חֲמִשִּׁים שֶׁקֶל כֶּסֶף בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ: וְאִם־נְקִיבָהּ הִיא וְהָיָה עַרְפֹּתָהּ שְׁלֹשִׁים שֶׁקֶל: וְאִם מִבְּנֵי־חֲמִשׁ שָׁנִים וְעַד בְּנֵי־עֶשְׂרִים שָׁנָה וְהָיָה עַרְפֹּתָהּ הַזֶּכֶר עֶשְׂרִים שֶׁקֶלִים וְלְנְקִיבָהּ עֶשְׂרֵת שֶׁקֶלִים: וְאִם מִבְּנֵי־חֹדֶשׁ וְעַד בְּנֵי־חֲמִשׁ שָׁנִים וְהָיָה עַרְפֹּתָהּ הַזֶּכֶר חֲמִשָּׁה שֶׁקֶלִים כֶּסֶף וְלְנְקִיבָהּ עַרְפֹּתָהּ שְׁלֹשֶׁת שֶׁקֶלִים כֶּסֶף: וְאִם מִבְּנֵי־שִׁשִּׁים שָׁנָה וְיִמְעָלָהּ אִם־זָכָר וְהָיָה עַרְפֹּתָהּ חֲמִשָּׁה עָשָׂר שֶׁקֶל וְלְנְקִיבָהּ עֶשְׂרֵה שֶׁקֶלִים: וְאִם־יָמָּה הוּא מִצֶּרֶף וְהָיָה מִצֶּרֶף וְהָיָה לְפָנָיִם הַכֹּהֵן וְהָעֹרֵיף אֹתוֹ הַכֹּהֵן עַל־פִּי אֲשֶׁר תִּשְׁיֵג יַד הַנֹּדֵר יַעֲרִיבֶנּוּ הַכֹּהֵן: {ס}

2. Ibn Ezra on Leviticus 27:3:1

FROM TWENTY YEARS OLD. Starting when one reaches the age of those who are counted [to go out to war].

אבן עזרא על ויקרא כ"ז:ג:א'

מבן עשרים שנה. החל משהוא נכנס בפקודים:

3. Exodus 30:11-14

וַיְדַבֵּר ה' אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: כִּי תִשָּׂא אֶת־רֹאשׁ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לְפָקְדֵיהֶם וְנִתְּנוּ אִישׁ כֶּפֶר נִפְשׁוֹ לָהּ בְּפָקֶד אֹתָם וְלֹא־יִהְיֶה בָהֶם נֶגֶף בְּפָקֶד אֹתָם: זֶה אֲנִי יִתְּנוּ כָל־הָעֵבֶר עַל־הַפָּקֹדִים מִחֲצִית הַשֶּׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ עֶשְׂרִים גֵּרָה הַשֶּׁקֶל מִחֲצִית הַשֶּׁקֶל תְּרוּמָה לָהּ: כָּל הָעֵבֶר עַל־הַפָּקֹדִים מִבְּנֵי עֶשְׂרִים שָׁנָה וְיִמְעָלָהּ יִתְּנוּ תְּרוּמַת ה':

שמות ל':י"א-י"ד

וַיְדַבֵּר ה' אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: כִּי תִשָּׂא אֶת־רֹאשׁ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לְפָקְדֵיהֶם וְנִתְּנוּ אִישׁ כֶּפֶר נִפְשׁוֹ לָהּ בְּפָקֶד אֹתָם וְלֹא־יִהְיֶה בָהֶם נֶגֶף בְּפָקֶד אֹתָם: זֶה אֲנִי יִתְּנוּ כָל־הָעֵבֶר עַל־הַפָּקֹדִים מִחֲצִית הַשֶּׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ עֶשְׂרִים גֵּרָה הַשֶּׁקֶל מִחֲצִית הַשֶּׁקֶל תְּרוּמָה לָהּ: כָּל הָעֵבֶר עַל־הַפָּקֹדִים מִבְּנֵי עֶשְׂרִים שָׁנָה וְיִמְעָלָהּ יִתְּנוּ תְּרוּמַת ה':

4. Rashi on Exodus 30:14:1

FROM TWENTY YEARS OLD AND ABOVE — Scripture teaches you here that anyone less than twenty years of age does not go forth to the army nor is he to be counted among the “men” (of whom v. 12 speaks).

רש"י על שמות ל':י"ד:א'

מבן עשרים שנה ומעלה. לְמִדָּה פֶּאן שְׂאִין פְּחוּת מִבְּנֵי עֶשְׂרִים יוֹצֵא לְצָבָא וְנִמְנָה בְּכָלֵל אַנְשִׁים:

5. Numbers 14:29-30

In this very wilderness shall your carcasses drop. Of all of you who were recorded in your various lists from the age of twenty years up, you who have muttered against Me, not one shall enter the land in which I swore Lit. "raised My hand." to settle you—save Caleb son of Jephunneh and Joshua son of Nun.

במדבר י"ד:כ"ט-ל'

במדבר ה' ה' יפלו פגריכם וכל־פקדיכם לכל־מספרכם מן עשרים שנה ומעלה אשר הלינתם עלי: אם־אתם תבאו אל־הארץ אשר נשאתי את־ידי לשונן אתכם בה פי אם־כלב בן־יפנה ויהושע בן־נון:

6. Shabbat 89b:5

How long is a person's life? Seventy years. Subtract the first twenty years of his life. One is not punished for sins committed then, as in heavenly matters, a person is only punished from age twenty. Fifty years remain for them....

שבת פ"ט ב:ה'

כמה שנותיו של אדם — שבעים שנה. דל עשרין דלא ענשת עליהו — פשו להו חמשיין.

7. Rashi on Shabbat 89b:5:1

Subtract the first twenty years - for we see this in the generation of the wilderness that Hashem only punished those who were twenty and older.

רש"י על שבת פ"ט ב:ה' א'

דל עשרין דלא ענשת להו - שכן מצינו בדור המדבר שלא ענש הקב"ה אלא מכ' שנה ומעלה דכתיב (במדבר י"ד:כ"ט) במדבר הזה יפלו פגריכם וגו' מן כ' שנה ומעלה אשר הלינתם עלי:

II. Bartenura on Pirkei Avot: Maybe Thirteen is Kind-of In the Torah

8. Pirkei Avot 5:21

He used to say: At five years of age the study of Scripture; At ten the study of Mishnah; **At thirteen subject to the commandments**; At fifteen the study of Talmud; At eighteen the bridal canopy; At twenty for pursuit [of livelihood]; At thirty the peak of strength; At forty wisdom; At fifty able to give counsel; At sixty old age; At seventy fullness of years; At eighty the age of "strength"; At ninety a bent body; At one hundred, as good as dead and gone completely out of the world.

משנה אבות ה':כ"א

הוא ה'ה אומר, בן חמש שנים למקרא, בן עשר למשנה, בן שלש עשרה למצוות, בן חמש עשרה לתלמוד, בן שמונה עשרה לחפה, בן עשרים לרדף, בן שלשים לכח, בן ארבעים לבניה, בן חמשים לעצה, בן ששים לזקנה, בן שבעים לשיבה, בן שמונים לגבורה, בן תשעים לשיח, בן מאה כאלו מת ועבר ובטל מן העולם:

9. Bartenura on Pirkei Avot 5:21:3

"Thirteen [is the age] for [observing] commandments": As is written (Numbers 5:6), "a man or a woman who have done from all of the sins of man." And regarding Shekhem, it is written (Genesis 34:25), "and the two sons of Yaakov, Shimon and Levi, took - each man - his sword." And at that time, Levi was thirteen years old, and [still, the verse] calls him a man.

ברטנורא על משנה אבות ה':כ"א ג'

בן שלש עשרה למצוות. דכתיב (שם ה) איש או אשה כי יעשו מכל חטאת האדם, וגבי שקם כתיב (בראשית לד) ויקחו שני בני יעקב שמעון ולוי אחי דינה איש חרב, ולוי באותו פרק בן שלש עשרה שנה ה'ה, וקרי ליה איש:

10. Tosfot Yom Tov on Pirkei Avot 5:21

consider that Jacob spent another thirteen years with Laban after

תוספות יום טוב על משנה אבות ה':כא

כשתחשוב י"ג שנה שעשה יעקב עם לבן אחר שנשא את לאה וילדה לו אחר ב' שנים בקירוב שעלו בהריון

marrying Leah. If one allows seven months for each of her pregnancies, then since Levi was the third pregnancy, he was born about two years in. He would then have been eleven years old when they left. Add to that the six months they spent on the road and the eighteen months—a summer, a winter, and another summer—that they spent in Sukkot, which makes two years altogether, and it turns out that Levi was thirteen years old when they arrived at Shechem, and was called ish, a man. In his commentary on the Torah, in parashat Vayeshev, on the verse “and he mourned his son many days” (Genesis 37:34), **Rashi** is not being precise when he writes that six months of that two-year period were spent in Beit El, as that happened after the incident in Shechem. [*See Zavim, 2:1.]

11. Ketubot 50a:8

This is as **Abaye** said: My foster **mother told me** that a **six-year-old** is ready for **Bible** study and a **ten-year-old** is mature enough to study **Mishna**. Additionally, a **thirteen-year-old** is sufficiently developed to **fast for twenty-four hours** like any other adult. **And** as for a girl, she must start observing fasts when she is **twelve years old**.

III. Mitzvot Go Along With Puberty & Age in the Mishnah

12. Mishnah Niddah 5:6

With regard to a girl who is **eleven years and one day old, her vows are examined** to ascertain whether she is aware of the meaning of her vow and in Whose name she vowed. Once she is **twelve years and one day old** and has grown two pubic hairs, which is a sign of adulthood, even without examination **her vows are in effect. And one examines** her vows throughout **the entire twelfth** year until her twelfth birthday. With regard to a boy who is **twelve years and one day old, his vows are examined** to ascertain whether he is aware of the meaning of his vow and in Whose name he vowed. Once he is **thirteen years and one day old** and has grown two pubic hairs, even without examination **his vows are in effect. And one examines** his vows throughout **the entire thirteenth** year until his thirteenth birthday. **Prior to that time**, eleven years and one day for a girl and twelve years and one day for a boy, **even if they said: We know in Whose name we vowed and in Whose name we consecrated, their vow is not a valid vow and their consecration is not a valid consecration. After that time**, twelve years and one day for a girl and thirteen years and one day for a boy, **even if they said: We do not know in Whose name we vowed and in Whose name we consecrated, their vow is a valid vow and their**

לשלשת האחים ראובן שמעון ולוי לחשבון שבעה חדשים לכל אחד נמצא לוי בן י"א שנה כשיצאו משם הוסיף עליהם ו' חדשים שעשה בדרך וי"ח חדשים שעשה בסוכות קיץ וחורף וקיץ שהם ב' שנים הרי לוי בן י"ג שנים בלכתם לשכם. ונקרא איש. רש"י. ולא דייק בפ' החומש פ' וישב בפסוק ויתאבל על בנו ימים רבים שפירש ו' חדשים בבית אל שהוא אחר מעשה שכם. [*ועיין רפ"ב דזבים]:

כתובות נ' א:ח'

דאמר אביי, אמרה לי אם: בר שית — למקרא, בר עשר — למשנה, בר תליסר — לתעניתא מעת לעת. ובתניגולת — בת תריסר.

משנה נדה ה' ו'

בת אחת עשרה שנה ויום אחד, נדריה נבדקין. בת שתים עשרה שנה ויום אחד, נדריה קימין. ובדקין כל שתים עשרה.

בן שתים עשרה שנה ויום אחד, נדריו נבדקים. בן שלש עשרה שנה ויום אחד, נדריו קימין. ובדקין כל שלש עשרה.

קדם לזמן הזה, אף על פי שאמרו יודעין אנו לשם מי נדרנו, לשם מי הקדשנו, אין נדריהם נדר ואין הקדשן הקדש. לאחר הזמן הזה, אף על פי שאמרו אין אנו יודעין לשם מי נדרנו, לשם מי הקדשנו, נדרו נדר והקדשן הקדש:

consecration is a valid consecration.

13. Mishnah Niddah 6:11

A young girl who reached the age of puberty and grew two pubic hairs is an adult. If her childless husband dies, she either performs *halitza* and is thereby permitted to marry anyone, or enters into levirate marriage with her husband's brother. And furthermore, such a girl is obligated to fulfill all the mitzvot stated in the Torah in which women are obligated. And likewise, a young boy who reached the age of puberty and grew two pubic hairs is an adult and is obligated to fulfill all the mitzvot stated in the Torah.

משנה נדה ו' י"א

תינוקת שהביאה שתי שערות, או חולצת או מתיבמת, ותיבמת בכל מצות האמורות בתורה. וכן תינוק שהביא שתי שערות, תיב בכל מצות האמורות בתורה.

14. Bartenura on Mishnah Niddah 6:11:3

after thirteen years and one day. And we establish twelve years for a female and thirteen for a male, is not a definitive sign, but rather an estimation/mark.

ברטנורא על משנה נדה ו' י"א ג'

וכן התינוק שהביא שתי שערות. לאחר שלש עשרה שנה ויום אחד. וקמי שנים עשרה לנקבה ושלוש עשרה לזכר, אינו סימן אלא שומא:

IV. *But Maybe It's About Capability*

15. Tosefta Chagigah 1:2-4

A minor that no longer needs [the help of] his mother is liable in [building a] sukkah. ... [If] he knows how to shake, he is liable in [the commandment of] lulav. [If] he knows how to dress himself, he is liable in [the commandment of donning] tzitzit. [If] he knows how to talk, his father teaches him the Shema and the Torah and the holy tongue, and if not, it would have been preferable for him not to come into this world. [If] he knows how to take care of tefillin, his father buys him tefillin.

How so? We examine him, we immerse him, and we give him chullin [which he is told] to treat as Terumah....

A girl that has two [pubic] hairs is liable in every commandment stated in the Torah, [and may perform] either *chalitza* or levirate marriage. And so too a boy that has two hairs is liable in every commandment stated in the Torah, and is fit to be a rebellious son or a teacher.

Once his beard fills in, he is fit to lead the congregation in prayer, to pass in front of the Ark, and to lift his hands [for the priestly blessing], but he does not receive a portion of consecrated [foods] from the Temple until he grows two hairs. Rabbi says, I say, until he is 20 years old, as it is said (Ezra 3:8), "And they appointed the Levites from 20 years and upwards to oversee the work of the House of God."

תוספתא חגיגה א' ב' ד'

קטן שאין צריך לאמו חייב בסוכה... [יודע] לנענע חייב בלולב יודע להתעטף חייב בציצית יודע לדבר אביו מלמדו שמע ותורה ולשון קודש ואם לאו ראוי לו שלא בא לעולם יודע לשמור תפיליו אביו לוקח לו תפילין

[כיצד בודקין אותו מטבילין אותו ונותנין לו חולין לשם תרומה] ...

תינוקות שהביאה שתי שערות חייבת בכל מצות האמורות בתורה או חולצת או מתיבמת וכן תינוק שהביא שתי שערות חייב בכל המצות האמורות בתורה ראוי להיות בן סורר ומורה

נתמלא זקנו ראוי ליעשות שליח צבור לעבור לפני התיבה ולישא את כפיו אבל אין חולק בקדשי מקדש עד שיביא שתי שערות רבי אומר אומר אני עד שיהא בן עשרים שנה שנאמר (עזרא ג' ח') ויעמידו את הלויים מבן עשרים שנה ומעלה לנצח על מלאכת בית ה'.

16. Bava Metzia 12a:6

בבא מציעא י"ב א'ו'

MISHNA: With regard to **the found item of one's minor son or daughter**, i.e., an ownerless item that they found; **the found item of his Canaanite slave or maidservant**; and **the found item of his wife, they are his**. By contrast, with regard to **the found item of one's adult son or daughter**; **the found item of his Hebrew slave or maidservant**; and **the found item of his ex-wife, whom he divorced, even if he has not yet given her payment of the marriage contract** that he owes her, **they are theirs**.

מתני' מציעא בנו ובתו הקטנים, מציעא עבדו ושפחתו הקנענים, מציעא אשתו – הרי אלו שלו. מציעא בנו ובתו הגדולים, מציעא עבדו ושפחתו העברים, מציעא אשתו שגירשה, אף על פי שלא נתן כתובה – הרי אלו שלהו.

17. Bava Metzia 12b:2

בבא מציעא י"ב ב'ב'

As Rabbi Ḥiyya bar Abba says that Rabbi Yoḥanan says: The word **adult** in the mishna **is not** referring to an actual adult, and the word **minor** is not referring to an actual minor. Rather, with regard to an adult son who is **dependent on** the food of his father's table for support, **this is** considered a **minor** in the context of the mishna. It is appropriate for one who is reliant on his father's support to give items that he finds to his father. And with regard to a **minor** son who is **not dependent on** the food of his father's table for support, **this is** considered an **adult** in this context, and any lost item that he finds is his.

דאמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן: לא גדול – גדול ממש, ולא קטן – קטן ממש, אלא גדול וקטן על שלחן אביו – זהו קטן. קטן ואינו קטן על שלחן אביו – זהו גדול.

V. *The Possibility of Twenty Lives On*

18. Jerusalem Talmud Sanhedrin 4:7:6

תלמוד ירושלמי סנהדרין ד' זז'ו'

Rebbi Abbahu in the name of Rebbi Yoḥanan: Also one who is less than twenty years of age or who does not have two pubic hairs is qualified to judge civil suits but not criminal suits. Rebbi Yose ben Ḥanina said thirteen.

רבי אבהו בשם רבי יוחנן. אף פחות מכן עשרים ושלא הביא שתי שערות פשוט בדיני ממונות ולא בדיני נפשות. יושב בדינו שלשור. רבי יוסי בן חנינה אמר. תלת עשרה.

19. Chullin 24b:5-9

חולין כ"ד ב'ה' ט'

From when is a priest fit for Temple service? From the time he grows two pubic hairs. But his brethren the priests do not allow him to perform the service until he is twenty years of age. There are those who say: This is the opinion of Rabbi Yehuda HaNasi, and he is of the opinion that there is no disqualification for one between puberty and twenty years of age even by rabbinic law. The other priests simply do not allow priests of that age to perform the Temple service ab initio. And there are those who say: Rabbi Yehuda HaNasi is of the opinion that there is disqualification by rabbinic law in that case, and this statement in the baraita is the opinion of the Rabbis, and they hold that it is ab initio that one may not perform the service, but after the fact, his service is valid.

מאימתי כשר לעבודה משיביא שתי שערות אבל אחיו הכהנים אין מניחין אותו לעבוד עד שיהא בן כ' איכא דאמרי הא רבי היא ואפי' פסול דרבנן לית ליה ואיכא דאמרי רבי אית ליה פסול מדרבנן והא רבנן היא ולתחלה הוא דלא אבל דיעבד עבודתו כשרה:

VI. Bar Mitzvah

20. Bereshit Rabbah 63:10

“The lads grew; Esau was a man who knows hunting, a man of the field; Jacob was a simple man, a dweller in tents” (Genesis 25:27).

“The lads grew” – Rabbi Levi said: This is analogous to a myrtle and a thorn bush that grew adjacent to one another. When they grew and blossomed, this one produced its fragrance and that one produced its thorns. So, all thirteen years, both of them would go to school and both of them would come from school. After thirteen years, this one would go to study halls, and that one would go to houses of idol worship. Rabbi Elazar said: A person must be responsible for his son until age thirteen. From there on, he must say: ‘Blessed that He has absolved me from the punishment of this one.’

21. Mishnah Berurah 225:6

Bar mitzvah - that is, when he turns 13 and 1 day. It has become the custom not to say the blessing (of *barukh shepetarani*) until the lad prays with the congregation as its leader or reads from the Torah for the first time on Shabbat, thus making it known that he is *bar mitzvah*.

It is a mitzvah to make a festive meal on the day when one's son becomes *bar mitzvah*, just like the day when he enters the *chupah*....And the reason for the festive meal is that now he has become a man in Israel, commanded in the Torah's commandments....

בראשית רבה ס"ג:י'

ויגדלו הנערים (בראשית כה, כז), רבי לוי אמר משל להדס ועצבונית שהיו גדלים זה על גבי זה, וכיון שהגדילו והקריחו זה גותן ריחו וזה חוחו, כך כל י"ג שנה שניהם הולכים לבית הספר ושניהם באים מבית הספר, לאחר י"ג שנה זה הנה הולך לבתי מדרשות וזה הנה הולך לבתי עבודת פוכבים. אמר רבי אלעזר צריך אדם להטפיל בכנו עד י"ג שנה, מיכן ואילך צריך שיאמר ברוך שפטוני מענשו של זה.

משנה ברורה רכ"ה:ו'

בר מצוה - היינו כשנעשה בן י"ג ויום אחד ועכשיו נהגו שלא לברך עד שעה שהנער מתפלל בצבור בתורת ש"ץ או שהוא קורא בתורה בשבת ראשונה שאז נודע לרבים שהוא בר מצוה. מצוה על האדם לעשות סעודה ביום שנעשה בנו בר מצוה כיום שנכנס לחופה והיינו ביום שנכנס לשנת י"ד וטעם הסעודה משום דעכשיו נעשה איש ישראל שנצטוו במצות התורה. ואם הנער דורש הוי סעודת מצוה אפילו אינו באותו יום:

Further Reading:

בן שלוש עשרה למצוות <https://lib.cet.ac.il/pages/item.asp?item=17138>
מחבר: יצחק ד' גילת